

Concept Managementletter 2025

Gemeente Borger-Odoorn

4 mei 2026

Per saldo persoonlijk

SRA

Independent Member of

PrimeGlobal

Aan het college van
burgemeester en
wethouders van de
gemeente Borger-Odoorn

Datum
4 mei 2026

Ons kenmerk
2025.

Geacht college,

De raad van de gemeente Borger-Odoorn heeft Eshuis Registeraccountants B.V. opdracht gegeven om de jaarrekening 2025 van de gemeente Borger-Odoorn te controleren. Voor een nadere omschrijving van onze opdracht en de geldende voorwaarden verwijzen wij u naar onze opdrachtbevestiging van 29 oktober 2025.

Als onderdeel van onze controle onderzoeken wij onder andere de administratieve organisatie en de interne beheersing bij uw gemeente. Naar aanleiding daarvan brengen wij deze managementletter uit. Hierin richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de processen die wij hebben onderzocht om daarmee een bijdrage te leveren aan de interne beheersing.

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing.

Wij beginnen deze managementletter met een samenvatting van onze belangrijkste boodschappen voor u en de belangrijke risico's die wij bij de controle van de gemeente Borger-Odoorn onderkennen. Daarna verwoorden wij onze bevindingen ten aanzien van de voor de jaarrekening relevante processen en adviseren wij u over verbetermogelijkheden. Zoals bij u gebruikelijk reageert het college separaat op onze bevindingen. De laatste paragraaf benutten wij voor een aantal relevante actualiteiten die wij graag met u delen.

Een concept van deze brief is op 19 januari 2026 met de organisatie besproken. Wij verzoeken u bij verspreiding van deze brief de versie zonder handtekening te gebruiken.

Wij danken uw organisatie voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,
Eshuis Registeraccountants B.V.

Inhoudsopgave

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

▪ Managementsamenvatting	4
▪ De belangrijkste controlerisico's	7
▪ Totaaloverzicht procesbeheersing	10
▪ Detailbevindingen interim controle	16
▪ Actualiteiten & vooruitblik	25

Managementsamenvatting

Per saldo persoonlijk

Managementsamenvatting

Interne beheersing

- Wij hebben een goed beeld gekregen van uw gemeentelijke administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB).
- De kwaliteit van de interne beheersing is van voldoende niveau voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole.
- Onze belangrijkste constatering omtrent uw primaire processen zijn opgenomen in het hoofdstuk "Procesbeheersing".

Fraudebeheersing en M&O

- Door maatschappelijke ontwikkelingen is er in toenemende mate aandacht voor fraudepreventie, maar ook voor onderwerpen als corruptie, omkoping en (het bewust niet naleven van) wet- en regelgeving.
- In 2025 heeft u een Nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik opgesteld en u bent voornemens om de frauderisicoanalyse te actualiseren. De Nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik is inmiddels door het college vastgesteld en ter kennisneming aan de raad aangeboden. Wij vinden het een goede zaak dat u op deze belangrijke onderwerpen stappen heeft gezet!

Aandachtspunten auditcommissie

- We hebben in overleg met de organisatie nagevraagd of er vanuit de auditcommissie specifieke aandachtspunten zijn voor de accountantscontrole. Wij hebben vooralsnog geen specifieke aandachtspunten ontvangen.

Rechtmatigheidsverantwoording

- Met ingang van boekjaar 2023 is het de verantwoordelijkheid van het college om verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid.
- Vanaf boekjaar 2025 heeft u door een aanpassing in het BBV de maximaal te hanteren verantwoordingsgrens verlaagd naar 2% van de totale lasten, exclusief dotaties aan de reserves. Vorig jaar was dit nog 3% wat ook als zodanig door de gemeente Borger-Odoorn werd toegepast.
- U heeft de kaderstellende documenten zoals de financiële verordening en het controleprotocol aangepast en deze zijn op 11 december door de raad vastgesteld.

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

Managementsamenvatting

Vooruitblik jaarrekeningcontrole 2025

- We hebben met uw gemeente afspraken gemaakt over de jaarrekeningcontrole. De start van de controle staat voorlopig gepland in week 16, vanaf maandag 13 april 2026.
- Om te waarborgen dat de jaarrekeningcontrole soepel verloopt, willen wij graag de werkzaamheden in het voorjaar spreiden. Dat helpt u en ons om piekvorming te voorkomen. Om die reden willen wij, indien mogelijk, vanaf week 7 starten met de controle van de specifieke uitkeringen.

Actualiteiten

- Door een aanpassing van het BADO is de maximaal toegestane materialiteit vanaf boekjaar 2025 2% van de totale lasten. De raad van de gemeente Borger-Odoorn heeft er voor gekozen om deze grens aan te houden.
- Daarnaast worden, bij het beoordelen of de materialiteit overschreden is, fouten en onzekerheden bij elkaar opgeteld.
- De invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) leidt tot een aanpassing van het huidige pensioenstelsel met ingang van uiterlijk 1 januari 2028. De Commissie BBV heeft een stellige uitspraak gedaan op basis waarvan de hoogte van de voorziening gelijk dient te worden gesteld aan de prognose voor de inkoop bij het ABP en verwerkt dient te worden in de jaarrekening 2025. Door een verschil tussen de huidige dekkingsgraad bij de gemeente en die van het ABP leidt dit in 2025 naar verwachting nog tot een extra dotatie aan de voorziening wethouderspensioenen.
- De invoering van NIS2 en de doorontwikkeling van BIO naar BIO2 zijn belangrijke actuele ontwikkelingen op IT-gebied. Doordat u een groot gedeelte van de IT en IT infrastructuur aan de gemeente Emmen heeft uitbesteed is leveranciersmanagement daarmee een belangrijk onderdeel van de beheersing van informatiebeveiliging binnen de gemeente.

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

De belangrijke controle risico's

Per saldo persoonlijker

De belangrijke controlerisico's

Onze controleaanpak is gericht op de onderwerpen die voortvloeien uit de door ons opgestelde risicoanalyse met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening van de gemeente Borger-Odoorn. Wij vinden het van belang dat u weet waar wij bij de gemeente Borger-Odoorn de belangrijke risico's zien op dit vlak. Bij onze inschatting van de risico's laten wij ons leiden door onze kennis van de branche en uw organisatie, Borger-Odoorn uit het verleden, de bevindingen van de VIC, belangrijke gebeurtenissen in de maatschappij en voorschriften van onze beroepsorganisatie. In deze managementletter nemen wij alleen de belangrijkste risico's op. De aard van deze risico's brengt met zich mee dat wij met name bij de controle van de jaarrekening hier aandacht aan besteden. In ons accountantsverslag, dat wij naar aanleiding van de controle van de jaarrekening uitbrengen, zullen wij rapporteren hoe deze risico's zijn afgedekt. Voor het jaar 2025 onderkennen wij de volgende belangrijke risico's:

Risico	Motivatie	Verhoogd risico	Significant risico	Fraude-risico	Plan steunen op AO/IB
Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management.	Standaardrisico in iedere organisatie dat de hoogste leiding de interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Het risico is niet direct gerelateerd aan onze eigen observaties en bevindingen binnen de gemeente, maar omdat de mogelijkheid tot doorbreking altijd aanwezig is, en dat manifesteert zich over het algemeen via memoriaalboekingen, kwalificeren wij dit als een significant risico.	☐	☒	☒	☐
Het risico bestaat dat niet wordt voldaan aan WNT vereisten.	Wij onderkennen een significant risico bij de WNT-verantwoording vanwege de lage materialiteit, complexe regelgeving en de vele uitzonderingsbepalingen. Daarom achten wij extra aandacht, zoals we gebruikelijk zijn te doen bij gemeenten, belangrijk om het risico op materiële fouten te beperken.	☐	☒	☐	☐

De belangrijke controlerisico's

Risico	Motivatie	Verhoogd risico	Significant risico	Fraude-risico	Plan steunen op AO/IB
Specifieke uitkeringen (SiSa)	Gezien de omvang en de variëteit aan (complexe) regelingen, en het belang van het inregelen van een deugdelijke informatiestroom, bestaat het (verhoogde) risico dat de specifieke uitkeringen en de daarmee bijbehorende balansposten onjuist danwel onvolledig zijn verantwoord.	☒	☐	☐	☐
Waardering voorraad bouwgronden in exploitatie	De gemeente beschikt over enkele grondexploitaties. Doordat er sprake is van inherente onzekerheden als gevolg van een relatief hoge subjectiviteit en complexiteit in de ramingen, bestaat het risico dat de grondexploitaties onjuist zijn gewaardeerd. Ondanks de inherente onzekerheden zijn er geen complexen met een dusdanig hoge inherente onzekerheid dat er sprake is van een significant risico. Het verhoogde risico zien wij voornamelijk op het complex Oosterwijk.	☒	☐	☐	☐

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

Totaaloverzicht procesbeheersing

Per saldo persoonlijker

Totaaloverzicht procesbeheersing

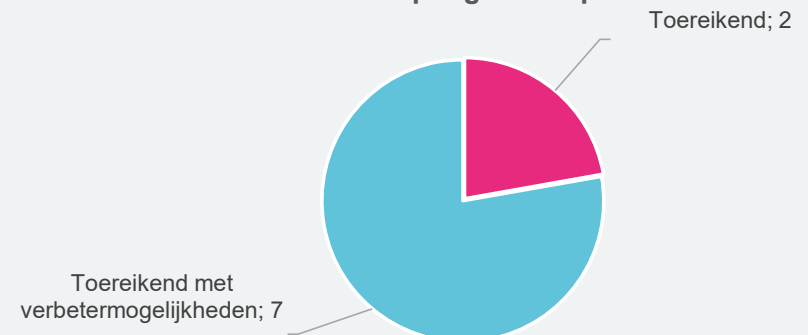
Tijdens de interimcontrole richten wij ons vooral op de opzet en het bestaan van de administratieve organisatie. Wij verrichten werkzaamheden ten aanzien van de procedures binnen de organisatie voor zover deze van belang zijn om een oordeel te vormen over de getrouwheid van de jaarrekening van de gemeente Borger-Odoorn. Wij hebben op de volgende pagina een samenvatting opgenomen van de getoetste processen.

Onze algemene indruk van de administratieve organisatie en interne beheersing van de gemeente is positief, ondanks dat wij nog wel enkele detailbevindingen presenteren. U geeft actief terugkoppeling op de bevindingen uit de managementletter van voorgaande jaren, waaruit blijkt dat u aspecten in het proces wilt optimaliseren en professionaliseren.

Het blijft van belang om bewuste en risicogerichte keuzes te maken in de verdere verbetering van de administratieve organisatie. Door weloverwogen keuzes te maken worden middelen ingezet waar ze het meest nodig zijn, in plaats van op minder kritieke onderdelen.

De afgelopen jaren zien wij ook dat u deze keuzes maakt en daarbij gericht en bewust restrisico's accepteert als deze een relatief lage kans en/of impact hebben of tijdig kunnen worden gedetecteerd.

Conclusies per getoetst proces

- Inleiding
- Inhoudsopgave
- Management - samenvatting
- Belangrijke controlerisico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten

Totaaloverzicht procesbeheersing

Onderstaand vatten wij ons oordeel over de opzet en het bestaan per proces samen aan de hand van een classificatie:

Verbetermogelijkheden: Binnen het proces is sprake van observaties met betrekking tot de AO/IB, waarvoor wij op korte termijn uw aandacht vragen. Hiermee concluderen wij dat dit proces in opzet en bestaan onvoldoende is om het proces van het opstellen van de jaarrekening te ondersteunen.

Toereikend met verbetermogelijkheden: Binnen het proces is sprake van observaties met betrekking tot de AO/IB, waarvoor wij op middellange termijn uw aandacht vragen. Hiermee concluderen wij dat dit proces in opzet voldoende is om het proces van het opstellen van de jaarrekening te ondersteunen, maar één of meerdere beheersmaatregelen ontbreken.

Toereikend: Binnen het proces is geen sprake van observaties met betrekking tot de AO/IB. Hiermee concluderen wij dat dit proces in opzet en bestaan voldoende is om het proces van het opstellen van de jaarrekening te ondersteunen.

Proces	Conclusie opzet en bestaan 2025
Planning & Control/afsluitproces	Toereikend met verbetermogelijkheden
Inkopen en aanbestedingen	Toereikend met verbetermogelijkheden
Factuurverwerking en betalingen	Toereikend met verbetermogelijkheden
Gemeentelijke belastingen en heffingen	Toereikend met verbetermogelijkheden
Omgevingsvergunningen	Toereikend met verbetermogelijkheden
Sociaal domein WMO en Jeugdwet	Toereikend
Sociaal domein Participatiewet	Toereikend
Subsidieverstrekingen en lasten uit inkomensoverdrachten	Toereikend met verbetermogelijkheden
Personeel en salarisadministratie	Toereikend met verbetermogelijkheden

Totaaloverzicht procesbeheersing

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

Doorontwikkeling rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van boekjaar 2023 is het de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid. Vanaf boekjaar 2025 is door een aanpassing in het Besluit Begroting en Verantwoording (het BBV) de maximaal te hanteren verantwoordingsgrens gewijzigd naar 2% van de totale lasten, exclusief dotaties aan de reserves. Vorig jaar was dit nog 3% van de lasten, inclusief dotaties aan reserves. De gemeente Borger-Odoorn hanteerde deze grens. U heeft naar aanleiding van de aanpassingen in het Bado uw kaderstellende documenten aangepast en op route gebracht. De vernieuwde financiële verordening en de controleverordening zijn vastgesteld in de raadsvergadering van 11 december jl.

Het college draagt zorg voor een gedegen dossier, waaruit blijkt dat op basis van omvang en risico-inschatting de juiste werkzaamheden zijn verricht om de inhoud van de rechtmatigheidsverantwoording te onderbouwen. Wij hebben kennis genomen van het interne controleplan en wij kunnen ons vinden in de aanpak die u hierin uiteenzet. Per jaareinde zullen wij kennisnemen van de uitgevoerde werkzaamheden en deze nader beoordelen.

Mede op basis van onze ervaringen tijdens de jaarrekeningcontrole 2024 verwachten wij dat u in staat bent om tot een voldoende onderbouwd oordeel in de rechtmatigheidsverantwoording te komen.

Fraudebeheersing, misbruik en oneigenlijk gebruik

Bij een wettelijke controle, zoals bij uw gemeente, dient de accountant, in de controleverklaring in te gaan op frauderisico's. Dan is het van belang dat u zich hier zelf ook over buigt. Ook in het kader van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2023 vragen fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik (FMO) meer aandacht.

De gemeente Borger-Odoorn heeft in 2022 een frauderisicoanalyse opgesteld waarin op basis van de fraudedriehoek (druk, gelegenheid en rationalisatie) de belangrijkste (bruto) frauderisico's en de bijbehorende beheers- en controlemaatregelen inzichtelijk zijn gemaakt. Uit deze frauderisicoanalyse blijkt dat, rekening houdende met de aanwezige beheersmaatregelen, er nog in beperkte mate sprake is van verhoogde risico's.

Naar uw mening zijn daarmee de resterende frauderisico's naar een aanvaardbaar niveau gebracht. In lijn met ons advies van vorig jaar adviseren wij om de frauderisicoanalyse te actualiseren en jaarlijks mee te nemen in de reguliere planning & control cyclus.

In 2025 heeft u een overkoepelende Nota Misbruik en Oneigenlijk opgesteld die ter kennisneming aan de raad is aangeboden. U heeft hierin ervoor gekozen om op basis van beschreven uitgangspunten per proces een risicogerichte aanpak te hanteren. Wij vinden het een goede zaak dat u op deze belangrijke onderwerpen stappen heeft gezet!

Totaaloverzicht procesbeheersing

Hieronder vindt u een visualisatie van de geconstateerde bevindingen. Voor details verwijzen wij naar hoofdstuk Detailbevindingen.

Nr.	Bevinding	Status 2025	Status 2024
1	Inkopen en aanbestedingen – Beheersing (EU) aanbestedingen voor verbetering vatbaar		
2	Planning & Control/afsluitproces – Vier-ogenprincipe op memoriaalboekingen wordt niet systeemtechnisch afgedwongen.	 	
3	Personeel – Geen systeemtechnische functiescheiding bij de invoer van mutaties en geen zichtbare controle op invoer premiepercentages		
4	Subsidieverstrekingen – Geen centraal subsidieregister	 	
5	Omgevingsvergunningen – Afgrenzing leges	 	
6	Belastingen – Geen zichtbare controle technische functiescheiding en handmatige berekening aanslagen toeristenbelasting		
7	Factuurverwerking en betalingsverkeer – Controle prestatielevring wordt niet systeemtechnisch afgedwongen en niet structureel uitgevoerd conform budgethoudersregeling		

Significante bevinding met een **hoog risico** en potentieel een grote impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waar het management direct actie op moet ondernemen.

Bevinding met een **gemiddeld risico** en potentieel een gemiddelde impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waarvoor stappen dienen te worden genomen door het management gebaseerd op een actieplan, inclusief einddata.

Bevinding met een laag risico en potentieel een **lage impact** op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waarvoor actie voor kan worden ondernomen door het management, maar waarvan het risico ook kan worden geaccepteerd.

Nieuwe bevinding

Eerder gerapporteerde bevinding, niet opgelost

Bevinding is onderhanden

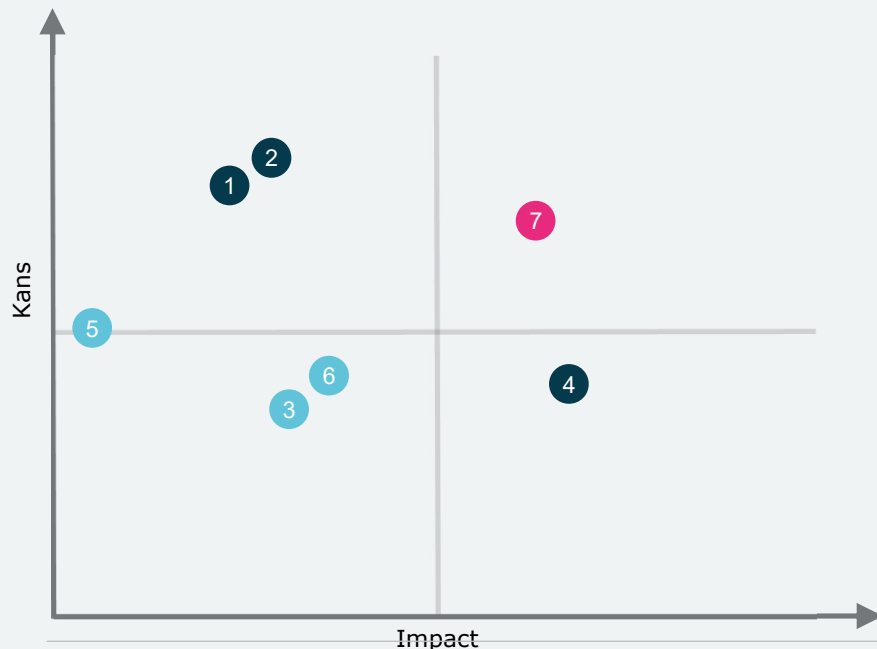
Bevinding is opgelost / beheersing is voldoende

Risico wordt door de gemeente geaccepteerd

Totaaloverzicht procesbeheersing

In het kader van de interimcontrole hebben wij de opzet en het bestaan van interne beheersingsmaatregelen in de belangrijkste voor de jaarrekeningcontrole relevante processen onderzocht. In dit overzicht nemen we alleen de processen op waarover wij bevindingen rapporteren. Ten aanzien van opzet en bestaan geven wij de openstaande bevindingen een waardering mee:

Significante bevinding met een hoog risico en potentieel een grote impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties.
Een bevinding waar het management direct actie op moet ondernemen.

Bevinding met een gemiddeld risico en potentieel een gemiddelde impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties.
Een bevinding waarvoor stappen dienen te worden genomen door het management gebaseerd op een actieplan, inclusief einddata.

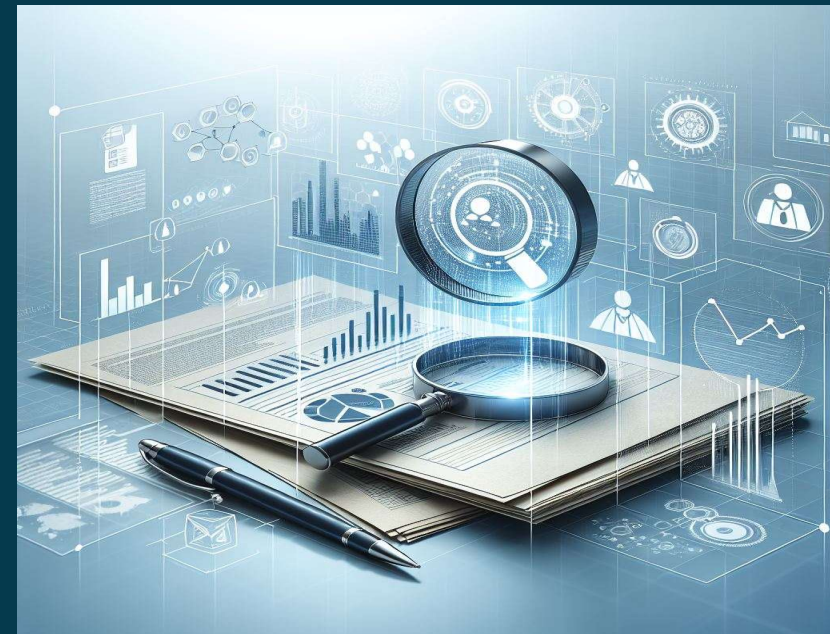
Bevinding met een laag risico en potentieel een lage impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties.
Een bevinding waarvoor actie voor kan worden ondernomen door het management, maar waarvan het risico ook kan worden geaccepteerd.

Bevinding	Waardering
Inkopen en aanbestedingen – Beheersing (EU) aanbestedingen voor verbetering vatbaar	1
Planning & Control/afsluitproces – Vier-ogenprincipe op memoriaalboekingen wordt niet systeemtechnisch afgedwongen.	2
Personeel – Geen systeemtechnische functiescheiding bij de invoer van mutaties en geen zichtbare controle op invoer premiepercentages	3
Subsidieverstrekkings – Verouderde subsidieverordening en geen controle op invoer subsidieregister.	4
Omgevingsvergunningen – Afgrenzing leges	5
Belastingen – Geen zichtbare controle technische functiescheiding en handmatige berekening aanslagen toeristenbelasting	6
Factuurverwerking en betalingsverkeer – Controle prestatielevering wordt niet systeemtechnisch afgedwongen en niet structureel uitgevoerd conform budgethoudersregeling	7

Detailbevindingen interimcontrole

Per saldo persoonlijk

Detailbevindingen interimcontrole

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
1. Inkopen en aanbestedingen	<u>Observatie 2024</u> Om te zorgen dat de juiste aanbestedingsprocedure wordt gevolgd, is het van belang dat er aan de voorkant voldoende inzicht is in de voorgenomen inkoopstromen. Ten tijde van de interim-controle 2024 was er geen deugdelijke spendanalyse aanwezig, waarbij onderscheid gemaakt wordt naar classificatie van leveringen en diensten waarmee vergelijkbaarheid van transacties is vastgesteld. De uitdaging voor de gemeente Borger-Odoorn is om aan de voorkant te waarborgen dat het juiste aanbestedingsproces wordt gevolgd en dat gewaarborgd is dat alle contracten op een uniforme wijze worden vastgelegd in de contractenadministratie. Wij hebben hierbij de volgende observatie: - Het ontbreken van een volledige contractenadministratie. Wij begrijpen dat dit een belangrijk aandachtspunt is voor de organisatie, maar dat door de decentrale structuur het moeilijk te waarborgen is dat de contracten juist, volledig en tijdig worden geregistreerd. Daarnaast vindt er geen zichtbare controle op de invoer van de contracten plaats en wordt er in het proces geen gebruik gemaakt van bijvoorbeeld een inkoopstartformulier, om zodoende te waarborgen dat de juiste aanbestedingsprocedure wordt gevolgd. <u>Advies</u> Conform voorgaand jaar adviseren wij u een proces in te richten dat waarborgt dat bij een inkoop eerst het inkoopstartformulier ingevuld wordt alvorens het aanbestedingsproces wordt opgestart. Daarnaast adviseren wij de mogelijkheden te onderzoeken voor het inrichten van een deugdelijke contractenadministratie die een juiste, volledige en tijdige registratie waarborgt.	- U voert periodiek een spendanalyse uit. Echter, de spendanalyse wordt nog niet uitgevoerd op basis van CPV-codes maar alleen op crediteurniveau, waardoor inzicht in alle mogelijke aanbestedingsplichtige opdrachten ontbreekt. Er is geen zichtbare vastlegging van controles op stapeling van gelijksoortige opdrachten. Hierdoor kunnen opgeknipte inkoop die gezamenlijk boven de aanbestedingsgrens komen, onopgemerkt blijven. - Er is geen volledig en actueel contractenregister, wel wordt sinds 2022 het contractstelsel ISP Next gebruikt om contracten te registreren en beheren. Dit draagt bij aan het verbeteren van het overzicht, maar niet alle contracten worden hierin geregistreerd. - Bij inkoop boven een bepaalde drempelwaarde geldt een procesafspraken. Voor inkoop groter dan € 20.000 (en voor werken groter dan € 100.000) wordt het inkoopstartformulier verplicht gebruikt om de inkoopadviseurs te informeren. Dit is een belangrijke beheersmaatregel, maar deze verplichting is niet systeemtechnisch geborgd, waardoor naleving afhankelijk blijft van handmatige acties.	
Reactie van het management:	In 2025 lag de focus, vanwege een tijdelijke vacature bij Inkoop, op de uitvoering van noodzakelijke inkoop- en aanbestedingswerkzaamheden. In 2026 wordt het inkoopstartformulier structureel verankerd in zowel het inkoopproces als het inkoopbeleid. Daarnaast wordt gewerkt aan het verder borgen van een actueel en volledig contractenregister. Extra aandacht gaat uit naar het voorkomen van opgeknipte opdrachten, met name bij detachering en software-inkoop. Een spendanalyse op basis van CPV-codes wordt niet uitgevoerd vanwege de hoge beheerslast. Na de vaste aanstelling van een inkoopmedewerker is de contractregistratie aantoonbaar verbeterd. Alle MVO- en EU-contracten zijn geregistreerd en het contractenregister wordt als volledig en actueel beschouwd.		

Detailbevindingen interimcontrole

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
2. Planning & Control/afsluitproces – Memoriaalboekingen	<u>Observatie 2024</u> Memoriaalboekingen zijn boekingen die buiten het reguliere proces om uitgevoerd worden. Memorialen zijn bij uitstek geschikt, en bedoeld, om correctieboekingen of schattingen op en juiste wijze in de periodecijfers of de jaarrekening te verwerken. U heeft functiescheiding ingericht tussen het opstellen van de memoriaalboeking en het boeken van de memorialen. In de financiële applicatie wordt de functiescheiding tussen het invoeren en autoriseren van memorialen weliswaar afgedwongen, maar is het wel zo dat de financieel medewerker, die memorialen inboekt, ook applicatiebeheerder is. Hierdoor blijft het theoretisch mogelijk dat de opsteller van de memoriaalboeking deze alsnog ook kan doorzetten. Daarnaast worden er geen controles door u uitgevoerd op de logging die door het systeem gegenereerd wordt. <u>Advies</u> Wij adviseren u aandacht te schenken aan de functiescheiding met betrekking tot het memoriaalproces en te onderzoeken of het applicatiebeheer bij iemand anders kan worden ondergebracht. Memoriaalboekingen dienen te worden uitgevoerd binnen een strikte functiescheiding, of achteraf te worden onderworpen aan een interne controle aan de hand van de logging, eventueel steekproefsgewijs. Deze controle kan bijvoorbeeld één keer per kwartaal worden uitgevoerd. We zullen net als voorgaande jaren bij de jaarafsluiting op een risicogerichte wijze nader naar, met name, de afsluitende memoriaalboekingen kijken.	U bent u zich hiervan bewust en accepteert het risico.	
Reactie van het management:	Binnen onze organisatie vervullen medewerkers diverse taken, waardoor strikte functiescheiding in een kleine formatie lastig is. Wanneer een fulltime functie niet nodig is, worden taken gecombineerd. Zo is de financieel medewerker ook applicatiebeheerder. Voor kritieke processen, zoals het geldverkeer, is een strikte functiescheiding doorgevoerd. Bij memoriaalboekingen is dit niet mogelijk, maar het proces is zo ingericht dat risico's zoveel mogelijk worden beperkt. De financieel consultant stelt de memoriaalboeking op, maar kan deze niet zelf doorzetten; die bevoegdheid ligt bij de financieel medewerker. Het risico ligt in de dubbele rol van de financieel medewerker als applicatiebeheerder, waardoor hij zelfgemaakte memoriaalboekingen kan doorboeken. De kans op fouten in baten, lasten of balansposities wordt echter klein geacht, gezien zijn boekhoudkundige kennis. We nemen de aanbeveling over om memoriaalboekingen achteraf steekproefsgewijs intern te controleren.		

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke
controlesrisico's

Procesbeheersing

Detailbevindingen

Actualiteiten

Detailbevindingen interimcontrole

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
3. Personeel	<u>Observatie 2024</u> Voorgaand jaar hebben wij de volgende observaties ten aanzien van het personeelsproces gedaan: - Er vindt geen zichtbare controle plaats op de invoer van de premiepercentages in de salarisadministratie aan het begin van het boekjaar. - Er is geen systeemtechnische functiescheiding bij de invoer van mutaties in de salarisadministratie. Procedureel is geregeld dat een functionaris de mutaties doorvoert en een andere functionaris deze controleert, maar deze functiescheiding wordt niet systeemtechnisch afgedwongen. - Er is geen expliciete maandelijkse aansluiting tussen de salarisadministratie en de financiële administratie. Wel wordt maandelijks de afloop van de journaalpost gecontroleerd. <u>Advies</u> U heeft aangegeven het proces in november te hebben aangescherpt, waardoor de bevinding is opgevolgd. Toetsing hiervan dienen wij nog uit te voeren.	Voor het boekjaar 2025 hebben wij vastgesteld dat in opzet er sprake is van functiescheiding bij het verwerken van salarismutaties. Deze functiescheiding wordt echter niet systeemtechnisch afgedwongen. Medewerkers controleren elkaars werkzaamheden en bevestigen de juistheid van de verwerkte mutaties via e-mail. Ten aanzien van de vaststelling dat alle premiepercentages juist zijn ingevoerd, wordt gesteund op het uitvoeren van twee proefberekeningen bruto-netto in januari. Wanneer deze proefberekeningen overeenkomen, wordt aangenomen dat de invoer van de premiepercentages correct heeft plaatsgevonden. Hiermee vindt echter geen volledige en expliciete controle plaats op de jaarlijkse invoer van alle premiepercentages. Wij concluderen dan ook dat de eerdere bevindingen met betrekking tot het ontbreken van een zichtbare jaarlijkse controle op de invoer van premiepercentages, en het ontbreken van systeemtechnisch afgedwongen functiescheiding, ook het boekjaar 2025 van toepassing blijven. <u>Advies</u> Wij adviseren u de interne beheersing van het personeels- en salarisproces verder te versterken. Dit kan door jaarlijks een expliciete en aantoonbare controle uit te voeren op de invoer van alle premiepercentages aan het begin van het boekjaar, zodat de juistheid hiervan zichtbaar wordt geborgd. Daarnaast adviseren wij om functiescheiding binnen de salarisadministratie waar mogelijk systeemtechnisch af te dwingen, zodat het risico op fouten of ongeautoriseerde mutaties wordt beperkt.	
Reactie van het management:	Het management wacht de uitkomsten van de toetsing door de accountant af voordat de interne beheersing verder wordt aangescherpt. De accountant heeft tijdens de interimcontrole een toetsing uitgevoerd en in de conceptmanagementletter geconstateerd dat de controle op de invoer van premiepercentages en de functiescheiding binnen de salarisadministratie onvoldoende is. De afdeling Financiën is hiervoor verantwoordelijk. In 2026 zal worden gestart met het actualiseren van de procesbeschrijving personeel en salarisproces.		

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

Detailbevindingen interimcontrole

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
4. Subsidieverstrekkings – Geen centraal subsidieregister	<u>Observatie 2024</u> De volgende bevindingen uit voorgaande jaren zijn (nog niet helemaal) opgelost: - De behandeling van de subsidies is decentraal belegd. Er is geen sprake van een overkoepelende afdeling subsidies. - Er is geen organisatie breed proces ingeregeld dat waarborgt dat partijen tijdig verantwoording afleggen over de geleverde prestatie. - Er is geen centraal subsidieregister, waarin de verstrekte subsidies en bijbehorende voorwaarden en deadlines eenvoudig te raadplegen zijn. - Daarnaast blijkt bij het raadplegen van het zaakstelsel dat niet alle onderliggende dossierstukken op een eenduidige wijze worden gearhiveerd en dus lastig te raadplegen zijn. <u>Advies</u> Wij adviseren een centraal overzicht te gebruiken om alle subsidies, zowel de structurele als de incidentele, te bewaken. Daarnaast adviseren wij de toets op de prestatielevering beter uit te werken en de uitkomsten van deze toets zichtbaar vast te leggen. Ook adviseren wij u om een uniforme werkwijze in te regelen omtrent het archiveren van de dossierstukken. Wij adviseren u na te gaan of een bestaande applicatie een aantal inhoudelijke aspecten binnen het subsidieproces systeemtechnisch kan laten dwingen, zodat alle benodigde gegevens, in lijn met de ASV, worden vastgelegd zoals de aanvraag, datum beschikking, voorwaarden beschikking, bedrag, voorlopige betaling, vastlegging tussentijdse beoordeling prestatielevering, datum aanvraag vaststelling en datum vaststelling. Wij adviseren u een interne analyse uit te voeren op de inhoud van de ASV om vast te stellen of een actualisatie nodig is.	In 2025 zijn door de organisatie belangrijke stappen gezet om het proces rondom subsidieverstrekking te verbeteren en te professionaliseren. Het subsidieproces bevindt zich in een afrondende fase van implementatie. Hierbij zijn onder meer een uniform en rechtmatig werkproces geïntroduceerd, is een centraal subsidieteam ingericht met een coördinerende rol en is de digitale ondersteuning van het subsidieproces verbeterd. Daarnaast zijn maatregelen getroffen om de volledigheid van subsidieverstrekkings beter te borgen in relatie tot de begroting 2026. Ondanks deze verbeteringen constateren wij dat de beheersing van het subsidieproces nog aandachtspunten heeft. Met name het ontbreken van een volledig en actueel centraal subsidieregister vormt nog een aandachtspunt. Hierdoor bestaat mogelijk een onvoldoende integraal overzicht van de omvang van verstrekte subsidies, de daaraan verbonden voorwaarden, de verantwoordingsmomenten en de deadlines voor subsidievaststelling. Dit beperkt het organisatiebrede inzicht in de voortgang en naleving van subsidieverplichtingen. Op basis van de tot op heden uitgevoerde interne controles over 2025 zijn geen onrechtmatigheden vastgesteld met betrekking tot het naleven van subsidievoorwaarden. Wel constateren wij dat het in de praktijk veel inspanning vergt om alle benodigde informatie te verzamelen om de rechtmatigheid en prestaties per subsidie vast te stellen.	
Reactie van het management:	Er is een subsidiewerker aangesteld om de subsidieverstrekking te centraliseren en het proces beter beheersbaar te maken. Daarnaast wordt gewerkt aan het inzichtelijk maken van de volledigheid van de uitgaande subsidies. Dit gebeurt door het invoeren van een eenduidige administratieve werkwijze voor registratie en verwerking, en door het document- en archiveringssysteem uniform in te richten. Deze maatregelen maken de subsidieverstrekking beter inzichtelijk en vormen de basis voor een actueel en centraal subsidieregister. Deze maatregelen worden in samenwerking met de afdeling Financiën en het KCC opgepakt		

Detailbevindingen interimcontrole

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

Proces	Bevinding en advies voorgaande jaren	Opvolging in 2025	Status
5. Omgevingsvergunningen – Afgrenzing leges	<u>Observatie 2024</u> In uw legesverordening, waarin afspraken en tarieven voor tal van dienstverleningsdocumenten zijn opgenomen, heeft u bepaald dat het heffingsmoment voor de leges het moment van in behandeling nemen van de aanvraag is. Los van de vraag of dit bedrijfseconomisch het meest logische moment is, volgt u in de jaarrekening 2024 dit uitgangspunt niet. Op dit moment verantwoordt Borger-Odoorn de legesopbrengst pas bij het besluit over het al dan niet afgeven van de vergunning. Vanuit een nadere analyse blijkt dat niet alle aanvragen juist en volledig in 2024 zijn verantwoord, maar de financiële impact hiervan bleef onder de rapporteringstolerantie. <u>Advies</u> Wij adviseren u om in 2025 een keuze te maken tussen het wijzigen van de verordening dan wel het aanpassen van de wijze van toerekening.	Naar aanleiding hiervan is de legesverordening aangepast, welke per 1 januari 2026 in werking is getreden. Bij de jaarrekeningcontrole 2025 zullen wij de financiële impact over 2025 nader analyseren.	
Reactie van het management:	Het moment van verantwoording is gewijzigd van het moment waarop de aanvraag in behandeling wordt genomen naar het moment van besluitvorming. De legesverordening is hiervoor per 2026 aangepast. De afdeling Financiën is hiervoor verantwoordelijk. De verantwoording in de jaarrekening 2025 zal naar verwachting nog een afwijking van beperkte omvang laten zien.		

Detailbevindingen interimcontrole

Proces	Bevinding en advies 2025	Opvolging	Status
6. Belastingen – Geen zichtbare controle technische functiescheiding en handmatige berekening aanslagen toeristenbelasting	<u>Observatie</u> Bij het opleggen van aanslagen toeristenbelasting binnen de gemeente is geconstateerd dat er geen zichtbare controletechnische functiescheiding is. Momenteel worden de aanslagen handmatig berekend en opgelegd. Deze werkwijze brengt risico's met zich mee. Handmatige berekeningen zijn gevoelig voor menselijke fouten, zeker in een gemeente waar het aantal toeristen groot is en de financiële omvang van de toeristenbelasting substantieel. Daarnaast ontbreekt een duidelijke audittrail, waardoor het achteraf lastig is om te verifiëren of de berekeningen correct en rechtmatig zijn uitgevoerd. Ook vergroot het ontbreken van zichtbare functiescheiding het risico op fraude of ongeautoriseerde wijzigingen, omdat er geen ingebouwde controlemechanismen zijn die dit kunnen voorkomen. <u>Advies</u> Om deze risico's te mitigeren, is het raadzaam om het proces verder te professionaliseren. Allereerst kan de gemeente overwegen om de berekening van aanslagen te automatiseren via een systeem dat werkt met vooraf vastgestelde parameters, zoals het aantal overnachtingen en het geldende tarief. Dit verkleint de kans op fouten en zorgt voor consistentie. Daarnaast is het belangrijk om zichtbare functiescheiding in te voeren: de medewerker die de berekening uitvoert, mag niet dezelfde zijn die de aanslag oplegt. Dit kan worden ondersteund door het instellen van autorisaties in het systeem, zodat één persoon niet alle stappen kan doorlopen. Verder is het wenselijk om controlemechanismen in te bouwen, zoals een logfunctie die alle handelingen registreert en periodieke steekproefcontroles op opgelegde aanslagen.	Betreft een nieuwe bevinding.	
Reactie van het management:	Om deze risico's te mitigeren, wordt in 2026 een procesbeschrijving voor de toeristenbelasting opgesteld, met aandacht voor passende controlemaatregelen gericht op de volledigheid en juistheid van de aanslagoplegging. Daarnaast wordt onderzocht of aanvullende interne controles, functiescheiding en een geautomatiseerde aanslagberekening mogelijk en noodzakelijk zijn, om te komen tot een beter beheersbaar en controleerbaar proces met een duidelijke audittrail. De afdeling Financiën zal dit in het tweede kwartaal van 2026 uitvoeren.		

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

Detailbevindingen interimcontrole

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

Proces	Bevinding en advies 2025	Opvolging	Status
7. Factuurverwerking en betalingsverkeer	<u>Observatie</u> Tijdens de interimcontrole hebben wij vastgesteld dat niet in alle gevallen documentatie aanwezig was dat aantoonde dat de prestatielevering is vastgesteld bij het accorderen van facturen waar dit volgens de budgethoudersregeling wel had gemoeten. Het ontbreken van deze documentatie betekent dat er onvoldoende bewijs is dat deze controle daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Dit gebrek aan onderbouwing brengt risico's met zich mee voor de rechtmatigheid van de uitgaven. Zonder duidelijke vastlegging kan niet achteraf worden vastgesteld dat betalingen hebben plaatsgevonden voor geleverde prestaties. <u>Advies</u> Om deze risico's te beperken, adviseren wij om het proces rondom factuuraccordering te versterken. Dit kan door expliciet te borgen dat bij iedere factuur (vanaf een vastgesteld grensbedrag) de vereiste documentatie met betrekking tot prestatielevering wordt toegevoegd. Daarnaast adviseren wij om de budgethoudersregeling actief onder de aandacht te brengen bij betrokken medewerkers en periodiek controles te verrichten op de naleving van de budgethoudersregeling. Het instellen van een systeemtechnische verplichting om bewijsstukken toe te voegen voordat een factuur kan worden geaccordeerd, kan hierbij een effectieve maatregel zijn. Door deze stappen te nemen, wordt de betrouwbaarheid van het accorderingsproces vergroot en wordt voldaan aan de interne richtlijnen, wat bijdraagt aan een rechtmatige en transparante financiële administratie.	Betreft een nieuwe bevinding.	
Reactie van het management:	Op dit moment wordt de controle op prestatielevering nog niet systematisch binnen het financiële systeem afgedwongen. Hierdoor is de uitvoering van deze controle afhankelijk van handmatige stappen en individuele beoordeling, wat het risico op onvolledige of onjuiste vaststelling van prestatielevering vergroot. De organisatie is momenteel bezig met de implementatie van een nieuw financieel systeem. Binnen dit systeem zal het mogelijk worden om de controle op prestatielevering structureel te borgen, bijvoorbeeld door het verplicht stellen van het toevoegen van prestatiebewijzen voordat facturen ter accordering kunnen worden aangeboden. Hiermee wordt de interne beheersing rondom de vaststelling van prestatielevering versterkt. Daarnaast worden binnen het managementteam beleidsmatige afspraken gemaakt over de borging van doelmatigheid en rechtmatigheid binnen het financiële proces.		

Actualiteiten & Vooruitblik

Per saldo persoonlijk

Actualiteiten & vooruitblik

Planning jaarrekeningcontrole

De start van jaarrekeningcontrole 2025 staat gepland vanaf week 16 (13 april 2026). Om te waarborgen dat de jaarrekeningcontrole soepel verloopt, proberen wij de werkzaamheden in het voorjaar te spreiden. Dat helpt u en ons om piekvorming te voorkomen. Om die reden zijn wij voornemens in week 7 met de controle van de specifieke uitkeringen te starten.

Aanpassing BADO

Met ingang van 2025 is het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) aangepast. De materialiteit voor fouten is verhoogd van maximaal 1% van de totale lasten inclusief dotaties aan reserves, naar maximaal 2% van de totale lasten exclusief dotatie aan reserves. In het vervolg moeten fouten en onzekerheden bij elkaar worden opgeteld bij het beoordelen of de materialiteit overschreden is.

Gevolgen voor het wegen van onzekerheden

De wijziging van deze controlegrenzen met ingang van boekjaar 2025 zorgt, zeker in combinatie met de nieuwe kadernota rechtmatigheid 2025, voor een vernieuwde focus op de wijze waarop in de controle en in de rechtmatigheidsverantwoording kan worden omgegaan met de begrippen 'onzekerheden' en 'onduidelijkheden'. Doordat fouten en onzekerheden bij elkaar worden opgeteld, worden de controle marges in de praktijk smaller.

Onzekerheden zullen daardoor in de praktijk sneller leiden tot een aangepast oordeel. In de praktijk zien wij dat onzekerheden zich bij de meeste gemeenten met name voordoen binnen het sociaal domein.

De uitvoering van de Jeugdwet en WMO is gedeeltelijk ondergebracht bij de Stichting Sociale Teams Borger-Odoorn, waarbij de uiteindelijke beschikking wordt afgegeven door de gemeente Borger-Odoorn. U verricht diverse werkzaamheden om de prestatielevering van de lasten Jeugdzorg en WMO vast te stellen. Dit betreft onder andere het uitvoeren van clienttevredenheids-onderzoeken, hertoetsingen en het hebben van een klachtenregistratie. Als sluitstuk ontvangt de gemeente na afloop van het boekjaar van de zorgleveranciers productieverantwoordingen, waarbij boven een afgesproken grens een controleverklaring van de accountant van de zorgaanbieder is vereist.

Doordat de tolerantie voor onzekerheden is verlaagd van 3% naar 2%, fouten en onzekerheden bij elkaar op dienen te worden geteld bestaat de kans dat de aanwezigheid van onzekerheden in het sociaal domein sneller leidt tot een aangepast oordeel. Deze kans wordt vergroot doordat de grens, waarboven zorgaanbidders een productieverantwoording (inclusief controleverklaring) aan de gemeente dienen aan te leveren, is verhoogd van € 125.000 naar € 200.000.

Per saldo zal dit naar verwachting bij de meeste gemeenten leiden tot een hoger bedrag aan te rapporteren onzekerheden. Wij zijn hier actief met uw organisatie over in gesprek en hebben gevraagd om een overkoepelende analyse op te stellen waarbij op basis van de door uw organisatie uitgevoerde werkzaamheden een standpunt over de resterende onzekerheid wordt ingenomen. Op basis van de door ons gevoerde gesprekken, de reeds geplande werkzaamheden en de resultaten uit voorgaande jaren verwachten wij hier op voorhand geen grote problemen voor de jaarrekeningcontrole.

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

Actualiteiten & vooruitblik

Onderzoek wethouderspensioenen

De invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) leidt tot een aanpassing van het huidige pensioenstelsel met ingang van uiterlijk 1 januari 2028.

Gemeenten zijn voor de pensioenen van de wethouders zelf het pensioenfonds op grond van de huidige regelgeving (Appa). Dat betekent dat de gemeente zelf een voorziening moet opbouwen of de pensioenverplichting moet herverzekeren.

De gemeente Borger-Odoorn heeft voor de dekking van deze verplichting een voorziening opgebouwd van € 3,5 miljoen (2024). Op de overgangsdatum zal de gemeente Borger-Odoorn de verplichtingen moeten overdragen aan het ABP. Dat gebeurt tegen de dan geldende condities zoals de rentestand en de dekkingsgraad van het ABP op dat moment. Op dat moment zult u deze verplichting in één keer door een kapitaalstorting moeten voldoen. De hoogte van het bedrag is dus omgeven met inherente onzekerheden.

Ter voorbereiding op de overgang hebben de VNG en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onderzoek laten doen naar de huidige uitvoering van de Appa. Ongeveer twee derde van de gemeenten hebben hieraan meegedaan en daar komen regelmatig bevindingen uit naar voren. Ook de gemeente Borger-Odoorn heeft aan dit onderzoek meegedaan.

Inmiddels heeft de Commissie BBV een stellige uitspraak gedaan over de verwerking van de uitkomsten in de jaarrekening van gemeenten. Decentrale overheden die hebben deelgenomen aan het onderzoek dienen de hoogte van de voorziening gelijk te stellen aan de prognose van het uitgevoerde

onderzoek, rekening houdend met de wijziging in de dekkingsgraad in het ABP gedurende 2025. Uitgaande van het uitgevoerde onderzoek zal de pensioenverplichting naar verwachting tussen de 10% en 20% moeten worden verhoogd. Gezien er sprake is van hogere regelgeving is een eventuele begrotingsoverschrijding die hierdoor ontstaat acceptabel, maar wel formeel onrechtmatig.

Verslaggevingskader

In het BBV zijn ten opzichte van voorgaand jaar geen belangrijke wijzigingen aangebracht. De commissie BBV heeft in de afgelopen periode wel enkele nieuwe standpunten en notities gepubliceerd. Dit zijn met name verduidelijkingen in interpretaties. De meest relevante veranderingen voor u zijn de notitie rente, de uitspraken van de commissie BBV over hoe om te gaan met afvloeiing van personeel via de regeling voor vervroegd uittreden, de verwerking van de verschillende verlofsoorten en de stellige uitspraak op het gebied van de wethouderspensioenen. Wij adviseren u na te gaan of hieruit voor u nog consequenties voortvloeien die effect hebben op de jaarrekening 2025.

Drempelbedragen Europees aanbesteden

De Europese Unie heeft onlangs de drempelbedragen voor 2026 en 2027 bekend gemaakt. De meeste bedragen zijn, zij het gering, omlaag gegaan ten opzichte van voorgaande jaren. De grens voor leveringen en diensten is bijvoorbeeld aangepast van € 221.000, zoals die voor het jaar 2025 nog van toepassing was, naar € 216.000. Concreet is het daarom onze verwachting dat meer inkoopopdrachten via een Europese aanbestedingsprocedure dienen te worden aanbesteed..

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke controlerisico's	
Procesbeheersing	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	

Actualiteiten & vooruitblik

BIO2, NIS2 en ENSIA IT-audit

Inleiding

In dit digitale tijdperk, waarin organisaties geautomatiseerde informatietechnologie (IT-) systemen gebruiken om hun informatie te verwerken voor een betere ondersteuning van hun missies, spelen IT-risico's en -controles een cruciale rol bij het beschermen van de informatie(middelen) van een organisatie. Het belangrijkste doel van een organisatie in het kader van (IT-) risico's en controles zou moeten zijn: het beschermen van de organisatie en haar vermogen om de geformuleerde missie uit te voeren, en niet enkel de IT-middelen. Wij zijn van mening dat een effectieve IT-risico- en beheeromgeving, een belangrijk onderdeel is van een succesvolle IT-strategie welke onderdeel uitmaakt van de bedrijfsstrategie. Bij de gemeente Borger-Odoorn is een groot deel van de IT-omgeving uitbesteed aan de gemeente Emmen.

Actueel (BIO2, NIS2 en ENSIA IT-audit)

Op IT-gebied is er momenteel veel onderhanden. Recent is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (BIO2) vastgesteld en daarnaast is het de verwachting dat de Nederlandse Cyberbeveiligingswet (Cbw) in het tweede kwartaal van 2026 in werking zal treden. Vanwege de omvang en complexiteit van BIO2 en NIS2 besteden we hier nu al aandacht aan. De nieuwe BIO-normen zijn sinds augustus 2024 bekend. Eerder was al duidelijk dat de BIO2 nog sterker gebaseerd is op risicomanagement en governance.

Ten tijde van de interimcontrole hebben wij de actuele status van de implementatie van NIS 2 nog niet vast kunnen stellen. Wij zullen, indien benodigd, hier in ons accountantsverslag nader over rapporteren.

Leveranciersmanagement

IT en de technische infrastructuur is uitbesteed aan de gemeente Emmen, waarmee u in 2024 de dienstverleningsovereenkomst (DVO) heeft geactualiseerd. Naast de gemeente Emmen bent u ook afhankelijk van andere softwareleveranciers, met name voor de 'Software as a Service' (SaaS) applicaties.

Leveranciersmanagement is daarmee een belangrijk onderdeel van de beheersing van informatiebeveiliging binnen de gemeente. Vanuit een risico gebaseerde benadering verdient de werking van beheersmaatregelen bij belangrijke leveranciers, zoals het IT beheer, bijzondere aandacht. Het is van belang dat deze maatregelen actief worden gevolgd, periodiek worden gerapporteerd en waar nodig verbeterd. Door deze continue monitoring en opvolging wordt een volledig en feitelijk correct beeld van de situatie gewaarborgd en wordt voorkomen dat ontbreken de indruk ontstaat dat alle beheersmaatregelen volledig zijn gerealiseerd of juist ontbreken. U heeft aangegeven voldoende contactmomenten met uw IT-partner te hebben en ondanks dat u geen formele (tussentijdse) rapportages ontvangt voelt u zich hiermee voldoende 'in control'. Wij hebben echter niet kunnen vaststellen dat actieve controle op de naleving van SLA's met overige dienstverleners wordt uitgevoerd. Het niet naleven van deze afspraken kan in geval van incidenten gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsprocessen van de gemeente. Wij brengen de controle op de naleving van SLA's daarom onder uw aandacht mede in het licht van de zwaardere eisen vanuit NIS2.

In lijn met ons advies van vorig jaar is het voor uw gemeente van belang om 'in control' te zijn over de betrouwbaarheid en continuïteit van de IT-omgeving.

